

dr Agata Krasowska

e-mail: agata.krasowska@uwr.edu.pl

konsultacje w semestrze letnim: poniedziałki 13.00-14.00; środy 9.15-10.15, pok. 24 biblioteka WNS

Przemiany współczesnego społeczeństwa polskiego

III rok; semestr letni

1. Zajęcia organizacyjne

2. Samoświadomość Polaków a postrzeganie polskiej transformacji:

- A. Giza-Poleszczuk, *Brzydkie kaczątko Europy, czyli Polska po czternastu latach transformacji* [w:] *Zmiana czy stagnacja*, red. M. Marody, Warszawa 2004,
- Komunikaty CBOS:
BS 67/2014 *Czy warto było zmieniać ustroj? Ocena zmian ustrojowych po 25 latach*

Literatura uzupełniająca:

- ✓ J. Czapiński i in., *Diagnoza Społeczna*, Warszawa 2013, r. 6.2.1, *Ocena zmian systemowych i ich wpływu na życie*, 6.2.2. *Ogólna ocena reform i jej zróżnicowanie społeczne* (s. 310-314)
- ✓ BS 28/2009 *Od końca lat osiemdziesiątych do dziś - oceny zmian w różnych wymiarach życia społecznego i politycznego w Polsce*

3. Polacy a Europejczycy – orientacje aksjologiczne

- A. Jasińska-Kania, *Zmiany wartości Polaków a procesy transformacji, europeizacji i globalizacji*, [w:] *Wartości i zmiany. Przemiany postaw Polaków w jednoczącej się Europie*, red. A. Jasińska-Kania, Warszawa 2012
- Referat:
1. Polityka i zaangażowanie obywatelskie w systemie wartości współczesnych Polaków

Literatura uzupełniająca:

- ✓ A. Jasińska-Kania, *Orientacje aksjologiczne Polaków na tle europejskim*, [w:] *Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne*, A. Kojder (red.), Kraków 2007
- ✓ J. Czapiński i in., *Diagnoza Społeczna*, Warszawa 2013, r. 5.10.1 *System wartości*

4. Moralność

- A. Jasińska-Kania, *Między rygoryzmem a permissywnością: przemiany moralności w Polsce i w Europie*, *Wartości i zmiany. Przemiany postaw Polaków w jednoczącej się Europie*, red. A. Jasińska-Kania, Warszawa 2012
- Referat:
2. Moralność publiczna i zachowania naganne społecznie

Literatura uzupełniająca:

- ✓ A. Jasińska-Kania, *Przekształcenia moralności w Polsce i w Europie*, [w:] *Wymiary życia społecznego*, red. M. Marody, Scholar, Warszawa 2007
- ✓ CBOS: BS/40/2009 *Moralność Polaków po dwudziestu latach przemian*
- ✓ CBOS: BS/71/2009 *Moralność publiczna i stosunek do zachowań nagannych społecznie*
- ✓ CBOS: BS/155/2012 *O dobrach wspólnych i moralności publicznej*
- ✓ CBOS: BS/111/2013 *Wartości i normy*
- ✓ CBOS: BS/153/2014 *Prawo a moralność – opinie o zachowaniach kontrowersyjnych społecznie*

5. Przemiany religijności:

- J. Mariański, *Religia i religijność Polaków w okresie transformacji*, [w:] *Czy koniec socjalizmu? Polska transformacja w teoriach socjologicznych*, red. A. Śliz, M.S.Szczepański, Warszawa 2008

- Pawlik, W. (2007) Grzech. Studium z socjologii moralności, Kraków: Nomos, rozdz. III Grzech w konfesjonale. O spowiedziach Polaków w świetle wywiadów z księżmi katolickimi, s. 97-156.
- Referat:
 3. Reklama religijna

Literatura uzupełniająca:

- ✓ S. Mandes, *Życie religijne*, [w:] *Współczesne społeczeństwo polskie*, red. A. Giza-Poleszczuk, M. Sikorska, Warszawa 2012
- ✓ J. Czapiński i in., *Diagnoza Społeczna*, Warszawa 2013, r. 5.10.3 *Praktyki religijne*
- ✓ CBOS: BS 170/2013 *Religia i Kościół w przestrzeni publicznej*

6. Eurosieroctwo

- S. Urbańska, „Cała Polska liczy eurosieroty”. *Panika moralna i płęć w wykluczeniu oraz stygmatyzowaniu rodzin migrantów*, „Kultura i Społeczeństwo”, 2010, nr 3
- Z. Zagórski, *Eurosieroctwo. Wybrane aspekty problematyki w perspektywie polskiej*, [w:] *Edukacja w dobie przemian kulturowych. Księga Jubileuszowa dedykowana profesorowi Januszowi Sztumskiemu*, red. K. Rędziński, M. Łapota, Częstochowa 2009
- Referat:
 4. Eurosieroctwo jako problem społeczny.

7. Przemiany w sferze medialnej

- A. Przybylska, *Korzystanie z mediów*, [w:] *Współczesne społeczeństwo polskie*, red. A. Giza-Poleszczuk, M. Sikorska, Warszawa 2012, s. 311-355
- Referat:
 5. Rola mediów we współczesnym społeczeństwie polskim.

Literatura uzupełniająca:

- ✓ CBOS: BS 150/2012, *Ocena wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych*
- ✓ Filas R., *Dwadzieścia lat przemian polskich mediów (1989 – 2009) w ujęciu periodycznym*, Zeszyty Prasoznawcze, Kraków 2010

8. Ekologia

- M. Szostek, *Świadomość ekologiczna polskiego społeczeństwa*, [w:] *Wartości i zmiany. Przemiany postaw Polaków w jednoczącej się Europie*, red. A. Jasińska-Kania, Warszawa 2012
- Referat:
 6. Zachowania proekologiczne Polaków

Literatura uzupełniająca:

- ✓ CBOS: BS 111/2008 *Czy Polacy dbają o środowisko naturalne?*
- ✓ CBOS: BS 23/2011 *Zachowania proekologiczne Polaków*
- ✓ CBOS: BS 171/2014 *Polacy o stanie środowiska i zmianach klimatu*
- ✓ Raport (2008): *Polacy w zwierciadle ekologicznym*, <http://www.ineisd.org.pl/lang/pl/page/raporty/id/40/>
- ✓ Raport (2009): *Świadomość ekologiczna Polaków – zrównoważony rozwój*, <http://www.ineisd.org.pl/lang/pl/page/raporty/id/40/>
- ✓ Raport (2010): *Badanie świadomości ekologicznej Polaków 2010*, <http://www.ineisd.org.pl/lang/pl/page/raporty/id/40/>

9. Transformacja w Polsce z perspektywy gender

- Desperak I. 2013. *Płęć zmiany. Zjawisko transformacji w Polsce z perspektywy gender*. Łódź: Wyd. Uniw. Łódzkiego. Rozdz. 9 *Obrazy i przestrzenie transformacji*, s.115-166.
- Referat:

7. Miejsce dla kobiet: kobiety w przestrzeni publicznej.

10. LGBT

- K. Perdzińska. 2011. Tożsamość lesbijek i gejów a transformacja ustrojowa w Polsce. [w:] Polska po 20 latach wolności, red. M. Bucholc, S. Mandes, T. Szawiel, J. Wawrzyniak.
- Referat:
 8. Stosunek do praw gejów, lesbijek i związków partnerskich.

Literatura uzupełniająca:

- ✓ CBOS: BS/24/2013 *Stosunek do praw gejów lesbijek oraz związków partnerskich*

11. Polacy jako członkowie społeczeństwa obywatelskiego; rozwój III sektora

- P. Gliński, *Bariery samoorganizacji obywatelskiej* [w:] *Niepokoje polskie*, red. H. Domański, A. Ostrowska, A. Rychard, Warszawa 2004
- Referat:
 9. Aktywność społeczna Polaków (np. wolontariat, 1%)

Literatura uzupełniająca:

- ✓ W. Szymczak, *Zaufanie społeczne i kondycja społeczeństwa obywatelskiego w Polsce*, [w:] Społeczeństwo obywatelskie. Między ideą a praktyką, red. A. Kościański, W. Misztal, Warszawa 2008
- ✓ Raport *Zaangażowanie społeczne Polek i Polaków*, <http://civicpedia.ngo.pl/wiadomosc/978536.html>
- ✓ CBOS: BS 60/2014 *Aktywność społeczna Polaków*
- ✓ CBOS: BS 29/2014 *Zaufanie w relacjach międzyludzkich*

12. Zróżnicowanie etniczno-narodowe współczesnego społeczeństwa polskiego

- S. Łodziński, *Między historią Europą. Europeizacja polityki wobec mniejszości narodowych w Polsce po 1989 roku* [w:] *Polska po dwudziestu latach wolności*, red. M. Bucholc S. Mandes, T. Szawiel, J. Wawrzyniak, Warszawa 2011
- Referat:
 10. Stosunek Polaków do innych narodów

Literatura uzupełniająca:

- ✓ Wyniki Spisu Powszechnego 2002 i 2011 roku
- ✓ Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym z 2005 roku
- ✓ A. Sadowski, *Narodowościowe i etniczne zróżnicowanie III RP* [w:] *Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne*, red. A. Kojder, Kraków 2007
- ✓ CBOS: BS 14/2015 *Stosunek do innych narodów*

13. Prestiż zawodów

- H. Domański, *Podstawowe tendencje w stratyfikacji społecznej*, [w:] *Kulturowe aspekty struktury społecznej*, red. P. Gliński, I. Sadowski, A. Zawistowska, Warszawa 2010
- Referat:
 11. Przemiany prestiżu zawodów w okresie transformacji

Literatura uzupełniająca:

- ✓ CBOS: BS 164/2013 *Prestiż zawodów*
- ✓ CBOS: BS 127/2013 *Polacy o zarobkach różnych grup zawodowych*
- ✓ H. Domański, Z. Sawiński, K.M. Słomczyński, *Prestiż zawodów w obliczu zmian społecznych: 1958–2008*, „Studia Socjologiczne” nr 4/2010
- ✓ A. Pokropek, *Wzory prestiżu zawodów*, „Studia Socjologiczne” nr 2/2008
- ✓ Ł. Krzyżanowska, M. Stec, *Rynek pracy*, [w:] *Współczesne społeczeństwo polskie*, red. A. Giza-Poleszczuk, M. Sikorska, Warszawa 2012, s. 544-546

14. Zaliczenie (kolokwium)

Zasady zaliczenia przedmiotu:

- Obecność na zajęciach: możliwa jedna nieobecność; zaliczenie „ponadprogramowej” nieobecności do dwóch tygodni (niezaliczenie nieobecności w terminie skutkuje obniżeniem oceny)
- Merytoryczna aktywność na zajęciach (aktywność na ocenę w skali od 2,0 do 5,0).
- Kolokwium zaliczeniowe
- Przygotowanie konspektu i referatu ustnego w oparciu o wybraną problematykę dotyczącą programu zajęć; nie wywiązanie się z obowiązku przygotowania konspektu i referatu w terminie skutkuje oceną niedostateczną. Konspekt winien składać się z trzech elementów: tezy, argumentów, które ją uzasadniają, wniosków oraz bibliografii (minimum 3 pozycje nie znajdujące się w wykazie literatury obowiązkowej).